

Krótkie wprowadzenie do psychometrii

Małgorzata Basińska

Cel zajęć

Po tych zajęciach będziecie wiedzieć:

- co jest przedmiotem psychometrii...
- ...i po co się jej uczycie
- co to jest test psychologiczny
- jakie są kryteria dobroci testu
- jakie są podstawy świadomego i etycznego stosowania testów

Co jest przedmiotem psychometrii

Definicja psychometrii

Dziedzina zajmująca się opisem i mierzeniem
zjawisk i procesów psychicznych,
zwłaszcza teorią i konstrukcją
narzędzi służących do tego celu (Zawadzki & Hornowska, 2008)

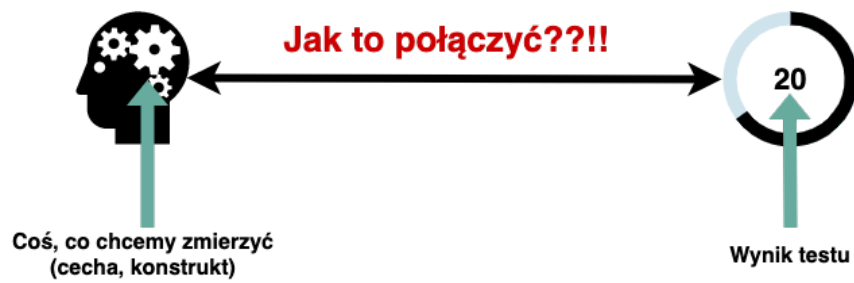
Jak nazywa się takie narzędzie?

Na jakie pytania odpowie Wam dorobek psychometrii

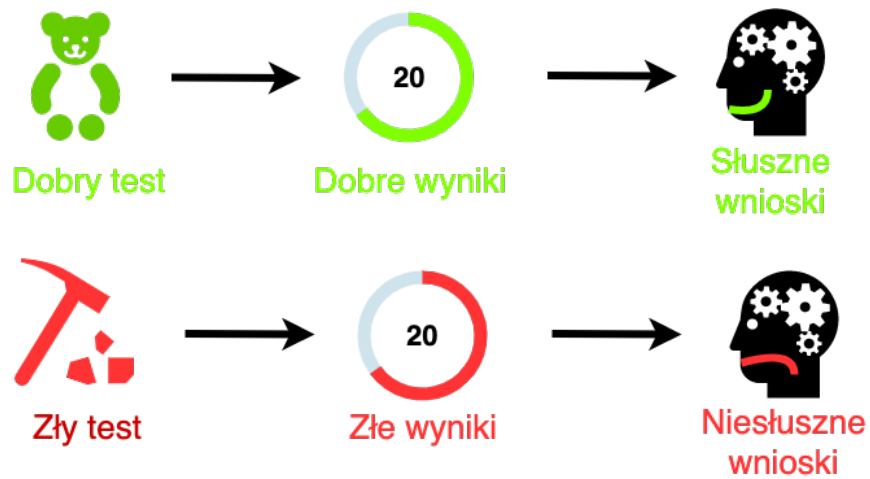
- Jak odróżnić dobry test psychologiczny od złego
- Jak tworzyć testy
  - Jak konstruować pozycje testowe
  - Na jakiej podstawie spośród wielu propozycji pozycji testowych wybrać te najlepsze
  - Jak przekształcić odpowiedzi w teście na wynik testu
- Jak przebiega adaptacja testu stworzonego w innym języku i w innych warunkach kulturowych
- W jakim stopniu możemy z wyniku testu wyciągać wnioski na temat mierzonej cechy
- Jak dokładnie wynik testu odzwierciedla rzeczywisty poziom cechy, którą mierzy test

- Jak interpretować wyniki testów
- Jak oceniać to, czy i na ile test jest bezstronny

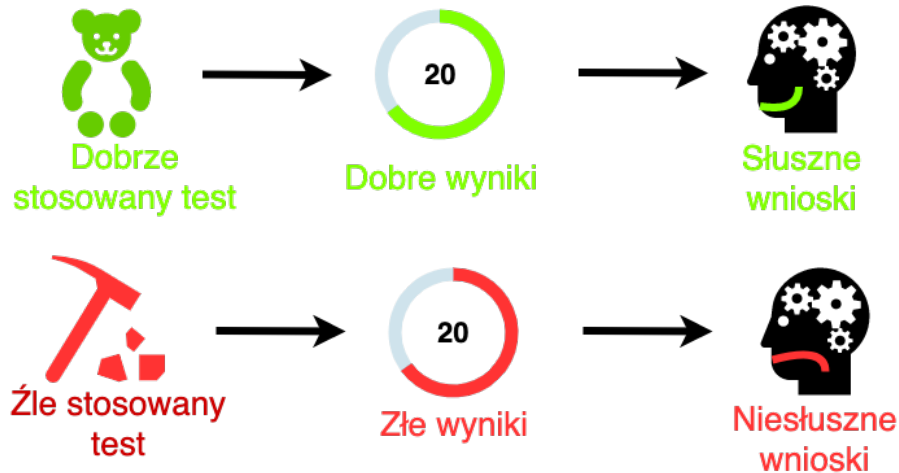
Naczelne pytanie psychometrii

Dlaczego psychometria jest ważna?

Dlaczego psychometria jest ważna?

Testy psychologiczne - definicja i cechy testu psychologicznego

Co to jest test

Definicja testu wg “Standardów”

Narzędzie lub procedura pozwalające na otrzymanie próbki zachowań osoby badanej w określonej dziedzinie oraz na standaryzowany sposób ich oceny lub punktacji (AERA, APA, & NCME, 2007)

Co to jest test psychologiczny

Definicja testu wg S. Urbiny

- Systematyczna procedura
- otrzymywania próbek zachowania,
- istotnych dla poznawczego, afektywnego lub interpersonalnego funkcjonowania,
- oraz punktacji i oceniania tych próbek - zgodnie ze standardami. (Urbina, 2014)

Oglądamy testy!

- Jaka próbka zachowania jest zbierana przy pomocy testu?
- Innymi słowy: co badany ma zrobić w trakcie testu?

5 minut na przygotowanie

Jakie są rodzaje testów Hornowska (2009)

- indywidualny vs grupowy
- standaryzowany vs niestandaryzowany
- właściwości poznawczych vs afektywnych
- słowne vs bezsłowne
- szybkości vs mocy
- obiektywne vs nieobiektywne
- zorientowane na normy vs zorientowane na kryterium

Czy to test psychologiczny?

Którymi płatkami śniadaniowymi jesteś?

Nesquick, Chocapic, Corn Flakes, Cheerios, Cini Minis, a może Cookie Crisp? Sprawdź!

 classy_girl • 5 godzin temu • #osobowosc #platki #śniadanie

f 0   ♥ 41   💬 14   [ROZPOCZNIJ QUIZ →](#)

samequizy.pl

Czy to test psychologiczny?

PRZERWA 5 MINUT

Warunki, które powinien spełniać test psychologiczny

- Obiektywność
- Standaryzacja
- Rzetelność (będą osobne zajęcia)
- Trafność (będą osobne zajęcia)
- Normalizacja (będą osobne zajęcia)
- Właściwa adaptacja (będą osobne zajęcia)

Warunki, które powinien spełniać test psychologiczny

Rudner, L. M. (1994). Questions to ask when evaluating tests. Practical Assessment, Research and Evaluation, 4(2). Retrieved from <https://www.pareonline.net/getvn.asp?v=4&n=2>

Oglądamy testy cd.

- Znajdź w podręczniku testowym informacje o:
  - Warunkach, w jakich powinien być przeprowadzany test (np. indywidualnie/grupowo)
  - Zasadach, które muszą być przestrzegane w sytuacji testowej (czy można wracać do poprzednich pytań, jakiej pomocy badający może udzielić badanemu?)
  - Instrukcji dla badanego
  - Procedurze oceny wyników

10 minut na oglądanie

Co zrobić, by test psychologiczny był obiektywny i wystandaryzowany?

- wymagania wobec badającego
- wymagania wobec badanego
- wymagania podczas oceny wyników i ich interpretacji

Dlaczego psychometria jest ważna cd.

- Testy są jednym z podstawowych narzędzi stosowanych przez psychologa
- Psychometria pozwoli Wam odróżnić dobry test od złego
- Żaden test psychologiczny nie jest idealnym narzędziem
- Żeby odpowiedzialnie stosować testy, trzeba wiedzieć, jakie są warunki i ograniczenia ich stosowania

Jak etycznie, rozważnie i z szacunkiem dla osób badanych stosować testy psychologiczne

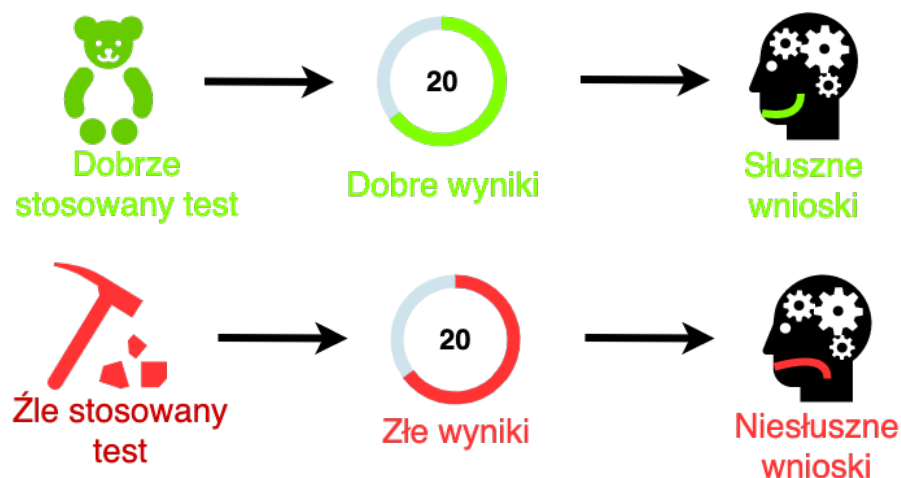

Figure 2: Złoty test

Co może wpływać na to, że ktoś uzyskuje niższy bądź wyższy wynik w teście inteligencji?

Jakie mogą być negatywne konsekwencje stosowania testów psychologicznych? (Hornowska, 2009)

- wąskie rozumienie zagadnienia inteligencji (i innych cech) i jej determinantów
- etykietowanie i stygmatyzacja
- biurokratyczne podejmowanie decyzji na temat osób badanych
- tendencja badających do przyjmowania roli wyroczni determinującej losy innych ludzi

Odpowiedzialność użytkowników testów (czytaj: psychologów stosujących testy)

- Turner, S. M., DeMers, S. T., Fox, H. R., & Reed, G. M. (2001). APA's guidelines for test user qualifications: An executive summary. *American Psychologists*, 56(12), 1099–1113. <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.56.12.1099>
- STANDARDY!

Odpowiedzialność użytkowników testów

- posiadanie odpowiednich kwalifikacji
- przestrzeganie praw osób badanych
- unikanie stronniczości w stosowaniu testów
- unikanie etykietowania w zakresie statusu intelektualnego, choroby etc.
- refleksyjne podejmowanie decyzji na temat użycia testów psychologicznych
- odpowiedni dobór metod

Prawa osób badanych

Joint Committee on Testing Practices. (n.d.). Rights and Responsibilities of Test Takers: Guidelines and Expectations. Retrieved November 2, 2019, from <https://www.apa.org/science/programs/testing/rights>

Prawa osób badanych (Hornowska, 2009)

- Prawo do wyrażenia **świadomej** zgody na badanie testem
- Prawo do poznania i **zrozumienia** wyników testowania
- Prawo do ochrony przed stygmatyzowaniem
  - *Czy matka Jo Ann rzeczywiście powinna przegrać w sądzie?*
- Prawo do zachowania tajemnicy o wynikach testowania
- Prawo do prywatności

Co jest konieczne, by pacjent wyraził świadomą zgodę???

Wybrane prawa osób badanych (Urbina, 2014)

- Prawo do otrzymania **przed testowaniem** informacji:
  - o celu testowania
  - o wykorzystywanych testach
  - czy wyniki testu będą raportowane badanemu lub innym osobom
  - o planowanym wykorzystaniu wyników

Wybrane prawa osób badanych cd. (Urbina, 2014)

- Prawo do wiedzy, czy test jest opcjonalny i do poznania konsekwencji wzięcia lub niewzięcia udziału w teście, wypełnienia całego testu lub anulowania wyników.
- Prawo do otrzymania wyjaśnienia wyników testu w rozsądnym czasie i z wykorzystaniem powszechnie zrozumiałych terminów.
- Prawo do utrzymania wyników testu w tajemnicy w ramach obowiązującego prawa.

Stosowanie testów w grupach o specjalnych potrzebach

STANDARDY!!!

Podstawowe standardy podczas badania osób niepełnosprawnych

NA PODSTAWIE STANDARDÓW (AERA ET AL., 2007)

UPEWNIJ SIĘ, ŻE WYNIK TESTU MA ZWIĄZEK Z BADANYM KONSTRUKTEM, A NIE JEST WYNIKIEM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

- Dotrzyj do badań na temat wpływu wybranego typu niepełnosprawności na poziom wykonania danego testu
- Jeśli to możliwe, zmodyfikowane testy powinny zostać poddane badaniom pilotażowym
- Jeśli autorzy testu zalecają modyfikację dla osób niepełnosprawnych, powinni w podręczniku testowym podać uzasadnienie modyfikacji i ostrzeżenia dot. interpretacji
- Każda modyfikacja testu powinna być dostosowana do osoby badanej, ale z zachowaniem standardowych cech testu

To czy dostosowywać testy?

- UWAGA: KAŻDA MODYFIKACJA MOŻE WPŁYNAĆ NA TRAFNOŚĆ TESTU
- UWAGA: KAŻDA MODYFIKACJA MOŻE WPŁYNAĆ NA MOŻLIWOŚĆ ODNIESIENIA WYNIKÓW TESTU DO NORM

Strategie modyfikacji (AERA et al., 2007)

- modyfikowanie formatu prezentacji (duża czcionka, alfabet Braille'a)
- modyfikowanie formatu odpowiedzi
- modyfikowanie czasu badania
- modyfikowanie sytuacji badania testem
- wykonanie części testu
- wykorzystywanie testów zastępczych lub alternatywnych

Zadanie domowe

Zadanie domowe

Termin: 13.11.2019 godz. 23:59 Podaj przykład osoby, która Twoim zdaniem może mieć specjalne potrzeby w związku z sytuacją testową. Wskaż również konkretną sytuację testową. Ważne, żeby był to bardzo konkretny przypadek (przykłady poniżej). Opisz krótko, w jaki sposób można dostosować okoliczności przeprowadzenia testu w tej sytuacji (pamiętaj o standaryzacji), na co należy zwrócić szczególną uwagę podczas przeprowadzania testu/testów i analizowania wyników.

Literatura

Literatura

AERA, APA, & NCME. (2007). *Standardy dla testów stosowanych w psychologii i pedagogice*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Hornowska, E. (2009). *Testy psychologiczne. Teoria i praktyka* (4th ed.). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe "Scholar".

Urbina, S. (2014). *Essentials of Psychological Testing* (II). Retrieved from <https://books.google.pl/books?id=UnHrAwAAQBAJ>

Zawadzki, B., & Hornowska, E. (2008). Psychometria. Konstrukcja i adaptacja testów psychologicznych. In J. Strelau & D. Doliński (Eds.), *Psychologia. Podręcznik akademicki, tom 1* (I, pp. 847–893). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.